

અપો ફરોહરોની યાદ—

એક સંગીત કીર્તન.

કર્તા

કે. એ. ફરોહરોની,

गुजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराइट विभाग]

अनुक्रमांक १५८५१ वर्गीक

पुस्तकनुं नाम २५५१ गुजराती भाषा २५५१

विषय २५५१

અપો હરોહરોન્ની યાદ—

એક સંગીત કીર્તન.

સ્વનાર—એર્ય રૂસ્તમજી ગોળવાલા,

પ્રીનસીપલ તથા માલેક, “ગોળવાલા કલ્કાસી,”

સ્થાપક અને ઑ. સેક્રેટરી, “માઝદયસ્તી

મંડળ,” ફેલો, ઇનડિઅન ઍજ્યુકેશન

સોસાયટી, અને અનેક ઈંગ્લેજ

તેમજ રૂબરાલી

પુસ્તકોન્ની કતા.

[સર્વ હક કર્તાને સ્વાધીન છે.]

ઈ. સ. ૧૯૩૧.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૫૮૫૧

આ નાની કેતાબ મીં એરય ફસ્તમલ ગોળવાલાએ
મુંબઇ કોટમાં “ગોળવાલા કલાસો” માંથી પ્રગટ કરી છે,

અને

ફરામલ બેરામલ મોદીએ “મોદી પ્રોન્ટીંગ પ્રેસ”
૨૩૭-૨૩૯, બઝારગેટ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઇમાં છાપી છે.

વિદ્વાન શાસ્ત્ર-ઉલ્લ-ઓલભા ડૉ. સર જીવનજી
જમશેદજી મોદી, નાઇટ, સી. આઇ. ઇ.,
એલએલ. ડી., બી. એ., પીએચ. ડી.,
તરફનો “ફેરવડ” —

પિછાણના બે બોલ.

આવી પોંહોયતા ફરવરદેગાનના દિવસોમાં આપણા સેંકડો
પારસી કુટુંબોમાં દુઆગુજરી સાથે અહુરમજ્દની અને તેના
અશે ફરોહરોની યાદ થાશે. તે યાદમાં સેંકડો રતલ સુખક
બળશે અને સેંકડો શેર લોખાન બળશે. સેંકડો જગ્યાઓ કુલ
ફળોથી મધમધતી અને ખુશબોદાર થઇ રહેશે.

આપણા આ પવીત્ર દીવસે, જ્યારે ધરેધર નહીં તો ધણે
ધર અને દરેમેહેરે દરેમેહેરે મરનાર વાહલાંઓની યાદ થાશે
ત્યારે, આપણને એક જાપાનીઝ બાઇના શબ્દોની યાદ આવે

છે. જેમ આપણામાં મરનારોના અશો ફરોહરોની યાદના ખાસ દિવસો છે તેમ ધણીક પ્રજાઓમાં છે. તે ખ્રીસ્તીઓમાં છે કે જ્યારે નવેમ્બર માસની શરૂઆતના બે દીવસો ઉપર આખું કેઠલીક ક્રીસ્ટેનડમ, એ માસની તા. ૧ અને તા. ૨ ના દિવસો અશો પીરોના દીવસ (The Day of all Saints) અને સવ ગુજરેલાંનો દીવસ (The Day of all the Dead) તરીકે પાળે છે કે જ્યારે આખાં ક્રીસ્ટેનડમમાં હજારો અને જાણે મીનબતીઓ ગુજરેલાંઓની પવીત્ર યાદમાં સળગે છે. તેજ પ્રમાણે જાપાન, જ્યાં ઘણા નવાં વચ્ચે ધણું જીનું વહાલ અને પ્રિત સાથે જાળવી રાખવામાં આવ્યું છે, ત્યાં પણ ગુજરેલાંની યાદના ખાસ બે દહાડાઓ છે. તે દિવસોએ મરનારોની યાદમાં સળગાવવા કાળે બજારોમાં સેંકડો અને હજારો રાતાં અને સફેદ કાગળોનાં ફાણુસો વેચાય છે અને તેમાં બતીઓ સળગે છે. એડવીન આરનોલ્ડ, જે પોતાની જાપાનની સફરમાં જાપાન દેશ ઉપર અને જાપાનની બલી સ્ત્રીઓ ઉપર મોહીત પડ્યો હતો અને જેણે એક જાપાનીઝ સ્ત્રી સાથે શાદી કરીધી હતી, તેને માટે કહે છે કે તેણે, ગુજરેલાંઓની યાદના ઉપલા

એકાદ દિવસે, એક જપાનીઝ સ્ત્રીને પુછ્યું કે “તું શું ખરેખર માને છે કે ગુજરેલાં તારા ઘરમાં આવે છે?” તેણીનો સુંદર જવાબ આપણે હૈડે ધરવાનો છે. તે જવાબ આ હતો કે “હું માનું છું કે તેઓ આપણાં હૈડાંમાં આવે છે, પણ તે આપણા ઘરોમાં આવે છે તે હું માનતી નથી. (I believe they come back into the middle of our hearts but not into the midst of our houses)” આ સુંદર ભાવાર્થથી ભરપુર શબ્દો છે. ઘરોમાં યા દરેમેહેરોમાં સેંકડો અને હજારો રૂપ્યાનો ખર્ચ થતાં, સેંકડો મણુ સુખડ અને સેંકડો શેર લોખાન બળવા છતાં, જે મરનારો તેઓનાં જીવતાં વહાલાંઓનાં હૈડાંમાં આવતાં નહીં હોય, તેઓ બલા વિચાર, વચન અને ક્રમો (હુમત, હુખ્ત અને હુર્વસ્ત) ની રૂડી પ્રેરણા નહીં કરતાં હોય, તો ઘરમાં આવેલા નહિ ગણાય.

ત્યારે આવી પોંદાયતા આ તેહેવારોએ આપણુ સર્વેએ આપણાં બલાં ગુજર પામેલાં વાહલાંઓને, તેઓની વાહમાં સુખડ અને લોખાન જેવા ખુશખોદાર પદાર્થો બાળી, આપણા

હૈડાંમાં બોલાવવાનાં છે. તેમ બોલાતા આપણે તેઓથી ભલી પ્રેરણા લેવાની છે. આખું વર્ષ “ચાલ, ચાલ, અને ચાલ” કર્યા કીધી તો આ પવિત્ર દસ દીવસોએ “થોબ, થોબ, થોબ,” (halt)ના કોઇક ઉદ્દગારો કાઢાડવાના છે. કાંઇ નહીં તો ચાલુ કામ અને કામ વચ્ચે, આખો દાહાડો નહીં તો એકાદ કલાક, એકાદ બે ધડી શાંત વિચાર કરવાનો છે. ગુજર પામેલા વખતને અને ગુજર પામેલાં વાહલાંઓને અને ખીજાં ભલાં ગુજર પામેલાંઓની યાદને પોતાનાં હૈડાંમાં વાસો આપી બે ધડી ગુજર પામેલા વખતનો અને ગુજર પામેલા પુરૂષોનો વિચાર કરવાનો છે. આ ગુજર પામેલા કાળે અને ગુજરેલાંઓએ હાલનો વતમાન કાળ બનાવ્યો છે; તે વતમાને આપણે માટે ભવિષ્ય કાળ બનાવશે. ત્યારે આવા પ્રકારની કોશેશોમાં બાઇ એરચ રસ્તમજી ગોળવાલાની આ નાની કોશેશ પોતાનો, કાંઇક ફુલ નહીં તો ફુલની પાંખડી જેવો ફૂલો આપે છે તે આવકારદાયક છે. આ ભલા બાઈ પોતાના હમદીનોમાં ભક્તિ-ભાવ વધારવાની અવાર નવાર જે કોશેશ કરતા રહ્યા છે તે આવકારદાયક છે. એવજીની આવી ભલી કોશેશો નાનાં

ચોપાનીઆં (tracts) નું રૂપ લેષ, સર્વના હાથમાં, ગરીબોના હાથમાં પણ, આપવાની સગવડતા કરી આપે છે. તેથી તે ઉત્તેજન ને લાયક છે. ખુદા કરે ને બધાક જરથોસ્તી નરનારીઓનાં હૈડાંમાં, ઉપલી જાપાનીઝ બાનુએ કહ્યું તેમ, ભલાં ગુજરેલાં અશો ફરોહરોની યાદ વાસો કરે અને તેઓને ભલી પ્રેરણા આપે!

કોલાબા, તા. ૧૧ મી }
ઓગસ્ટ ૧૯૭૧. }

સેવક,
જીવનજી જમશેદજી મોદી.

કર્તા તરફના બે બોલ.

એક સંગીત કીર્તનની નાની કેતાબને માટે પ્રસ્તાવનાં તે શી હોય? પરંતુ ચાલતા આવેલા રીવાજને અનુસરીને નીચે મુજબ બે બોલ લખવાની ફરજ પડે છે, જે અત્રે ખુશી સાથે અદા કરવાની રજા ચાહું છું.

અષો ફરોહરોનાં પવિત્ર દિવસોમાં દર સાલ કાંઈને કાંઈ ધાર્મિક કે તવારીખી કેતાબો જહાર પાડવાનું આજ થોડાંક વર્ષ થયાં મેં ચાહુ કીધું છે. જે મુજબ અત્યાર લગીમાં “ઝરથુશ્ત્રનાં ગાથા ગુજરાતી બયેતમાં,” “માઝદયસ્ની મોતેબરી,” “જરથોસ્તીઓની પ્રરબ્યાત બંદગી ગુજરાતી બયેતમાં,” “પારસી લખ, તેની બુલંદી અને તેના આશીર્વાદ” “કદીમ ઇશાનની મોહોટાઈ”, વગેરે પુસ્તકો માંહરી તરફથી જહાર પડી ચુકયાં છે. હાલ તેમાં આ એક નાનકડી કેતાબ નામે “અષો.

ફરોહરોની યાદ-એક સંગીત કીર્તન” નો તેમાં ઉમેરો કરતાં તે દાદગર દાવરની શુક ગુજરી કડં છું. આ કેતાબ સામાન્ય વાંચક વગ ઉપરાંત એક કીર્તનકારને ખાસ ઉપયોગી થઈ પડે એવી છે. તેમાં પદ્ય, ગદ્ય તથા સંગીત એ ત્રણે વસ્તુઓ આમેજ કરવામાં આવી છે. અષો ફરોહરોની સીપ્રત, અષો ફરોહરોની આરાધના, તેથી થતા ફાયદા, વગેરે બાબદો ઉપર ટુંક સમજણો આપવામાં આવી છે, અને તે ઉપરાંત તે મહા પ્રતાપી પીતા અહુરમઝદની સીક્રત પણ ગાવામાં આવી છે. અષો ફરોહરોનાં યાને મુકતાદનાં પવિત્ર દિવસોમાં આપણાં મરણ પામેલાં બહાલાંઓની આપણે જે હેત, પ્રીત અને માનભરી યાદ કર્યે છીએ તે કરવામાં આ નાનકડી કેતાબ મદદરૂપ થઈ પડશે એમ વ્યાજખી આશા રાખી શકાય છે.

આ અષો ફરોહરોની કેતાબ મેં માંહરા મુરખીજ બહાલા પીતાજી મરહુમ શેઠ રૂસ્તમજી નવરોજી ગોળવાલા કે જેઓએ મને પાળીપોષી, કેળવી, રણતો-કમાતો કરી હાલની સારી સ્થિતિએ ખેંચાડી કુટુંબનાં

એક ભલા વડીલ તરીકેની ફરજ સંપુર્ણ રીતે અદા કરી આ દુન્યામાંનો ફેરો સફળ કરી ગઈ તા. ૧૭ મી માર્ચ ૧૯૩૧ ને દીને આ ક્ષાની જેહાંન છોડી ગયા છે તેમની ભલી અને અષો યાદમાં ખુદ પાડી છે. હજારો હજાર દરૂડ હોજો તે બહાલા મરહુમનાં રૂહ ઉપર!

આ તકે મને જે એક ખાસ આભાર માનવાનો છે તે આપણી કોમનાં માનવંતા, વિદ્વાન, લાયકીવાલા સ્કૉલર શમ્સ-ઉલ-આલમાં ડૉ. સર જીવણજી જમશેદજી મોદી, નાઇટ, સી. આર્. ઈ., બી. એ., પીએચ. ડી., એલએલ. ડી., નો છે કે જેઓએ પોતાની વૃદ્ધાવસ્થા અને બોહોળી રોકાણો છતાં માંહુરી અરજનો સ્વિકાર કરી આ નાની કેતાબનો દીખાવો લખ્યો છે. ખુદા કોમના આ ખરેખરા ઉપયોગી સાચ્યા સપુતને તનદરોસ્તી અને દીર્ઘાયુષ બક્ષો!

આ તકે બાણીતાં “મોદી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ” વાલા ભલા અને લાયકીવાલા ભાઈ ફરામજી બેરામજી મોદીનો આ કેતાબ જલદીથી ખુદ પાડવામાં મને તાકીદે

દરેક સગવડ કરી આપી ઘટતી રીતે સહાય થવા માટે ઉપકાર માનું છું.

છેવટે દોઆ ગુઝરું છું કે બુલંદ અબો ફરોહરોનાં ભલા આશીર્વા આપણી નાનકડી કોમ ઉપર સદા ઉતરતા રહે, કોમનાં ધર્મ ઝેનમાં ચાલુ વધારો થતો રહે, અને હર પળે અને હર જગે કોમની બોલબાલા અને જય જયકાર થાય !

અથ જમ્યાત, યથ આફ્રિનામિ!!

લી૦ નમ્ર સેવક,

કે. આ. રૂ. તો. વા. વા.

“ગોળવાલા કલાસો”

મુંબઈ, તા૦ ૧૪-૮-૩૧.

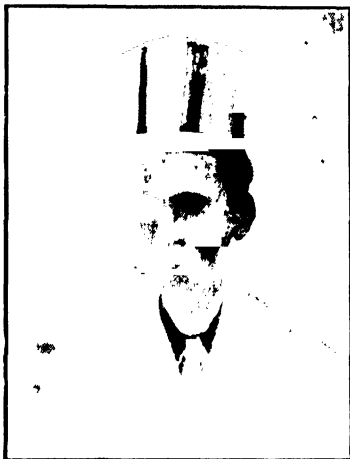
અર્પણ.

માંહરા વહાલા મરહુમ પીતાજી,

તમારાં દુઃખદાયક મરણની છેલ્લી ધડી સુધી જે હેતભરી કાળજી તમોએ માંહરે માટે દર્શાવી છે તેની એક નમ્ર યાદ તરીકે અમે ફરોહરોને લગતી આ નાની કેતાબ હું માંહરી તરફનાં સઘળાં માન અને વહાલથી તમોને અર્પણ કરું છું.

તમારો,

એ ર વ્ય.

મરહુમ શેઠ રસ્તમજી નવરોજી ગોળવાલા.

જન્મ ઈ. સ. ૧૮૫૭.] [મરણ ઈ. સ. ૧૯૩૧.

અપો ફરોહરોની યાદ—

એક સંગીત કીર્તન.

મહા પ્રતાપી પીતા અહુરમઝદની સીકત.

ગાયન—ખુદાની યાદ.

નમન તે પાક અહુરને, સાતે અમેશાસ્પંદને
 નમન નેક યઝ્દાને, નમન તે હુકતેકેશ્વરને—નમન.
 યાદ કર્યે આજે, અપોના ફરોહરોને
 આશીષ દે આ જગે, મીનોઇમાંથી અમને—નમન.

દીન જે ખરી મઝદાની, રાખી છે અમોએ માની
 બાલથી બારીક, જ્ઞાની, ધન્ય છે પયગામખરને-નમન.
 ફરોહર અમારા પ્યારા, દેજો આશીષ ન્યારા
 હરજો કષ્ટ અમારાં, જ્ઞાની આગેતીને આંગણે-નમન.

તમામ સૃષ્ટિનાં પેદા કરનાર મહા પ્રતાપી પીતા
 અહુરમઝદની માનભરી યાદ સાથે આજનો વિષ્ણુ શરૂ કરવામાં
 આવે છે. તમામ પેદાવશોને શક્તી, અને આકાશ, સુય,
 ચંદ્ર અને ગ્રહોને તુર બક્ષનાર, સર્વે હુતર ઉદયોગોનો
 ધણી તે પાક દાદાર અહુરમઝદ છે. સધળું સુખ તેમજ
 દુઃખ તેનાથીજ છે, અને દરેક દુઃખની દવાઈ પણ તેજ છે.
 એ મહાન પેદા કરનાર તરફ આપણી નજર શક્તિ પહોંચી
 શકતી નથી. માટે હે માનવી! તેને જેવાને માટે ફાકટનો
 પ્રયાસ કરવામાં આપણી આંખોને ન ખેંચ્યે! આપણી
 વિચાર શક્તિ પણ ત્યાં પહોંચી શકવાની નથી. છતાં પણ
 જો કે તે દેખાતો નથી તોપણ હર જગે અને હર પળે
 હાજર છે. જો કે તેની હસ્તી હરજગ છે તોપણ હરજગમાં

તેની હસ્તી આપણાથી કળાતી નથી. તો તેને દેખવાના ખોટા
ખ્યાલમાં અવત્યાં મારવાનાં કરતાં તેની ભક્તિમાંજ લીન થઈ
તેની આરાધનાં કરવામાંજ સાર છે. તેની સઘળી પેદાયશોથીજ
તેની હસ્તી પૂરવાર થાય છે. તો પછી એવી એક મહાન
શક્તીની ભક્તિ કરવાથી બાઝ રહેવામાં શો લાભ છે?
આપણી અક્કલ અને વાચા શક્તી કે જે દાદાર અહુરમઝદ
તરફથી આપણને મળેલી બક્ષેસોમાં સર્વેથી કિંમતી છે તે
વડેજ તેને પીછાંણી, સદા તેની બંદગીમાં ઘુટાવાથીજ
આપણને સુખ છે, સંતોષ છે, સઘળું છે!!

રે પાક અહુરમઝદ પીતા તણી
કે થાળે ખુશનુંદી હરદમ ઘણી
વૃદ્ધિના કરનારનું નામ હું ધરું
મુબારક તે નામે શરૂં હું કરું.
વધો જશ ઘણો તે દાદાર તણો
ખોરેહનો વધારોળી થાવો ઘણો.

અહુનવદ, ઉશ્તવદ ને સ્પેનતોમદ
 વૉહુક્ષથ, વહેશ્તોઇશ્ત, ગાથાની હદ
 વળી ઓ લલાં તમ ફરૌહર અષો
 તમે આય ખંદગી તરપ્ત ખેંચશે !
 પશેમાન થાવું પતેત હું કરી
 ગુનાહોની તોજેશ કફં છું વરી
 કીધા હોય જેખી મેં વિચાર ખુરા
 ખોલ્યો હોવું સખુનો ખદ કે શુરા
 ખુરાં હોય કામે આ જગે તમામ
 ગુન્હાલયાં કામેમાં લીડી હોય હામ
 મુંજ તનને લગતા ગુનાહો જે હોય
 હોય મુંજનાં રવાનને લગતાખી કાય
 અગર હોય ગેતીને લગતાખી જે
 મીનોઇને લાગતા વળગતા ખી તે

તો દરેક એ ગુનાહોથી રે ઓ અહુર!
 પશ્ચાતાપ કરીને રહુ છું હું હર.
 હુમત, હુખ્ત, હુવશતથી હું
 પતેત ખાસ કરીને પશેમાન છું.

અષો ફરોહરોનાં પવિત્ર દિવસો.

આપણા પવિત્ર મુક્તાદનાં દિવસો માટે આ વિષય ખાસ અગત્યનો છે એટલુંજ નહિ પણ એ પવિત્ર દિવસોનેજ તે અંધએસ્તો છે, કારણ કે અષો ફરોહરોની યાદ આપણે મોટે ભાગે અને મુખ્યત્વે આ પવિત્ર દિવસો કે જે ફવરદેગાનના દિવસો તરીકે ઓળખાય છે તેમાં કર્યે છીએ. અસલના ધરાની પાદશાહોનાં જમાનામાં પણ એ ફવરદેગાનના દિવસો ઘણી પાકીઝગીથી અને પૂર ગંભીરાધથી પાળવામાં આવતા હતા. હાલમાં પણ આપણે જરથોસ્તીઓ એ દિવસોને ખાસ ઉત્તસાહથી વધાવી લઇ, મુક્તાદની તેમજ એ દિવસોને લગતી અનેક ધાર્મિક ક્રિયાઓમાં અને ભજનનાં ગણનાંમાં મશગુલ

રહ્યે છીયે. આપણાં મરણ પામેલાં બહાલાંઓને મલવાના એ દિવસો હોય તેમ એ દિવસોને ધણાં માન સાથે આવકાર આપી ધણાં મોતેબર ગણ્યે છીયે કારણ કે ક્વણિઓ ખાસ કરીને પોતાના કુટુંબોને તથા પોતાનાં મકાનોને રક્ષણ આપે છે. વળી તેમણે કાણ વખાણે છે તેમજ તેમણા માટે કાણ ખાહેશ રાખે છે તે જાણવાને માટે તેઓ અત્રે આવે છે એમ આપણા ધર્મનાં ભણતરોમાંથી આપણે જાણ્યે છીયે.

ક્વણિ કે ફરોહરો એ કાણ છે ? તેઓ શું કરે છે ?

યજ્ઞસ્નેમાં ફરોહરો કે ક્વણિઓ માટે કહેવામાં આવ્યું છે કે “અષો લોકોની પવિત્ર, બળવંત, ભલી ક્વણિઓ દુન્યાંને ફાયદો કરે છે અને અષો લોકોની મદદે ધસે છે.” વળી વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે “એ ક્વણિઓ આકાશ તથા પૃથ્વીને ટેકવે છે અને એક ગર્ભવંતી માતાનું તમામ ખરાબીઓમાંથી રક્ષણ કરે છે. તેઓ પૃથ્વી ઉપર નદીઓનાં પાણી વગેરે લઈ જાય છે.” તેઓનો દરજ્જો સર્વેથી મહાન ગણવામાં આવ્યો છે—તે એટલે સુધી કે તેઓને ખુદ પયદા

કરનાર અહુરમઝદ અને ચઢતી પંકતીનાં મીનોની પણ છાંયા સમાન ગણવામાં આવે છે. ક્વર્દાન યસ્તનાં ખેલાળ ફકરામાં દાદાર અહુરમઝદ ક્વષિઓની કીર્તિ ગાય છે કે જેથી તેઓ તેને સહાયતા આપે અને મદદ થાય. તેમણા વિના પવિત્ર પેદાયશ હોઇ શકતી નથી અને દેવો દરજ્જે બળવાન થઇ શકે છે. એઓથીજ પૃથ્વી ઉપર સર્વે જીવી શકે છે તેમજ ઉગી શકે છે. માણસો વિચાર શકતી તથા પોષણ મેળવી શકે છે. તેઓ પાદશાહ ખેલવાનોને ફત્તેહ અને તમામ ધનસાન માત્રને ન્યામત બક્ષે છે. તેઓ અક્કલમંદ, બળવંત અને નુરમંદ છે. સઘળા સંતાપો તથા દુઃખ દર્દોને દૂર કરીને આરામ અને શાંતી પેશ કરે છે. દુસ્મનોને હંકારે છે. હરેક યુરી શક્તિ સામે દીનદારોનું રક્ષણ કરવા ગોયા એક બખ્તર સમાન છે. મહાન ખેલવાન કેરશાસ્ત્ર કયાંમતના વખતે ઉપયોગી થઇ પડે તે હેતુથી નવાણું હજાર નવસો નવાણું ક્વષિઓ તેન કાલબુદ્ધનું રક્ષણ કરે છે એજ મિસાલે ભવિષ્યનો પેગમ્બર જન્મ લે તે માટે નવાણું હજાર નવસો નવાણું ક્વષિઓ ઝરથુશ્ત્ર સ્પિતમાનના તોખમોની સંભાળ કરે છે.

કવષિઓનું આ મુજબ કીર્તન ગાવામાં કેટલીક ઉલટાસુલટી વિગતોનો પણ સમાવેશ થયેલો છે. જેમકે આપણે ઉપર કહી ગયા તેમ કવર્દીન યસ્તના શરૂઆતનાં ભાગમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે કવષિઓની મ્હેરબાનીથીજ અહુરમઝદ આકાશ તથા પૃથ્વીને ટેકાવી શકે છે અને અહુરમઝદની પોતાની પણ કવષિ છે, જ્યારે આગળ ચાલતાં એજ યસ્તમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે કવષિઓને દાદાર અહુરમઝદે પેદા કરી છે.

મુકતાદના છે પવિત્ર દિવસ
તેમાં યાદ કયે ફરોહરની બસ
અષોના ફરોહર જે છે નુરેમંદ
કૌવતમંદ, ફ-તેહમંદ, અતિશય ખુલંદ
આ સૃષ્ટિને ફાયદાના કરનારાં છે
અષો લોકોની બહારે જનારાં છે
અષોની પાસબાની કરે છે સદા
ભલાં માટે કરે છે ફરજ અદા

બચાવે છે બહાલથી રે સદા કાળ
 માતાની ગોઢમાંના નાના તે બાળ
 બાળકો જન્મે છે સહેલાઈથી
 ભલાં તે ફરોહરની ભલાઈથી.
 સુર્ય, ચંદ્ર, ચંદ્રોને આપે છે રાહ
 તારા ને સેતારા પર તેમની પનાહ
 ફરોહરની મેહોરથી પુકે છે પવન
 ફરોહરો દે છે વધન કે સગન.
 જીવાડે છે સૌને આ પૃથ્વી ઉપર
 ખરેજ છે ફરોહરો ભારે જબર.
 કામ્યાળી પામે છે શાહો ઘણા
 ને દેવો ને દરૂને થાયે છે ફના.
 બક્ષે છે ન્યામતો ઇનસાનને
 રક્ષે છે બહાલથી હરદો જેહાનને
 કીર્તિ જેમણી ગાયે ખુદ હોરમઝદ બાપ
 અપોનાં ફરોહરો અપો અમાપ !

અષો ફરોહરોની આરાધના—એવી આરાધના કરનારને તેઓ શું કાયદો કરે છે?

જે ધનસાન પોતાનાં ખરાં દીલથી અને પાક મનથી ફરોહરોને આમંત્રણ કરે છે તે ધનસાન પોતાની દરેક બધી મુશ્કેલી પાર પાડી શકે છે. ફરોહરોની નેક દોઆથી ધનસાન પોતાનાં દરેક નેક કાર્યમાં કામ્યાબી પ્રાપ્ત કરી શકે છે. જે કોઈ તેનાં ઘરમાં દુઃખ દર્દથી પીડાતું હોય છે તો તે જલદીથી તંદરોસ્તી પામે છે. સંતાપ અને બીમારી તે ધનસાનનાં ઘરમાંથી નાહસવા માંડે છે. વળી રાહ રાસ્તી ઉપર ચાલનારાં સર્વે ધનસાનો સદાકાળ કીર્તિવંત બની શકે છે. દિનપ્રતીદિન તેઓની કીર્તિ વધુ અને વધુ પ્રકાશિત થાય છે. અષો ફરોહરો એટલાં બધાં તો મોતેબર છે કે આપણી ગમે એટલી કસેલી વિચારશક્તિ પણ તેઓ તરફ પહોંચી શકતી નથી. બીલકુલ નહિં વિચારી શકાય એવાં તેઓ છે. વળી દાદાર અહુરમઝદ ઉપરાંત અમેષાસ્પંદો અને યજ્ઞોનાં પણ ફરોહરો છે. તેઓ દરેકનાં કાર્યો વિવિધ પ્રકારનાં છે. પોતાને યાદ કરનાર કોઈ પણ અષો વ્યક્તિને તેઓ પાંખ ધરાવનારાં પંખીનાં રૂપમાં બારે

સહાયતા આપી રહે છે. નેક માણસોનાં ફરોહરોની યાદ અને ખુશાલી આપણામાં ઉત્પન્ન કરવા માટે તેમનેજ પગલે ચાલીને તેમનાં જેવાંજ નેક કાર્યો કરવાનો પ્રયત્ન કરવાની વિશેષ જરૂર છે.

ઉપર જણાવ્યું છે તેમ જો આપણે તન અને મન એ બંનેની પાકીઝગીથી ફરોહરોની યાદ હૈડે ધર્યે અને તે યાદ હૈડે ધરવામાં આપણો હેતુ નેક હોય તો ફરોહરો જરૂરજ આપણી મદદે આવી આપણી નેમ પાર પાડી આપે છે, કારણ કે ક્રવર્દીન યસ્તનાં ચાલીસમાં ફકરામાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે “પવિત્ર ઇનસાનોની ક્રવષિઓને અમે વખાણ્યે છીએ, કે જેઓ ચાલાક, ઝડપી, ફતેહ બક્ષનાર, લડાઈ મારનાર, સખતાઈ મારનારી, દુશ્મનને હંફાવનારી, અહયાંથી ત્યાં ફરનારી, અરજો સાંભળનારી, ધ્યાન દેનારી, મિનોઈ આત્માવાલી, અને અષો છે, અને જેથી કોઈ તેમની આરાધનાં કરે છે તેમણે ફતેહ બક્ષે છે; જેથી કોઈ તેમને માન આપે છે તેમના પર મહેરબાન થાય છે, અને છેવટે તેની બંદગી કરનારને તમામ દુઃખ દર્દમાંથી આરામ આપે છે.”

ફરોહરને આરાધે જે તનથી
 કરે યાદ તેમણી ખરાં મનથી
 તેડે છે તેમણે જે એ મિસાલ
 રહી તે શકે છે સદા ખુશહાલ
 મુરાદોખી તેની પડે છે પાર
 ચારી દેછે તેને પરવરદેગાર
 અપોનાં ફરોહરની દોઆથી ખાસ
 હે માનવી, તું મેળવશે ત્હારી રે આશ!
 કામ્યાખ કીર્તિખી મળશે તને
 ગમ કે અલમ નહિં જોશે મને
 કબૂત તુંજનાં ટળીને થાશે આખાદ
 એ માનવી, ધરી લે ફરોહરની યાદ!
 આશીષ તેમના ખરે ન્યારા છે
 સુખ અને આરામનાં દેનારા છે.

નથી ખેંચતી ત્યાં વિચાર શક્તિ
 હમદીને કરે તેઓનીજ ભક્તિ.
 કાર્યોમાં છે તેમના વિવિધ પ્રકાર
 દોઆ તમને દેશે હુઝારે હુઝાર.
 અષોની કૃવષિનાં કર્યે વખાણુ
 ખુબીઓની તેનાં રે ગાઇએ ગાન
 અષોનાં ભલાં, શુરાં, વૃદ્ધિ કરનાર
 ફરોહર, તે કુલને વખાણુએ અપાર.
 કર્યે માન સાથે અમે જેની યાદ
 અષોના ફરોહર રહો તમે શાદ !
 વર્ષાવજો આ જેહાંન હરમ્યાન
 આશીષ તમારા ખુલાંદ ને મુહાન !

ગાયન—માથવાણીની મહાનતા.

કીરત ગાઇએ આજે સારી
અહુર પીતાની ન્યારી રે
હુમત, હુખ્ત, હુવર્ષત કલામે
ઝરથુશ્ત્રને મુખારક નામે
અર્ચે જાંઘી આ સારી રે—કીરત.

સદી દીનના સલાં સણુતર
અષોઘનાં છે જેમાં ગવહર
રાત દીન રહ્યે ઉચારી રે—કીરત.

બાંઘીનાં બળને લઈ પીછાંણી
આથવાણીની ખુબીમાં માની
જીવનની નાવ હંકારી રે—કીરત.

અપો ફરોહરોને છેવટ દોઆ.

અય અપોનાં ફરોહરો! તમો સદા શાદમાન રહો!
 અમારી નેક મનસ્વી, નેક ગવસ્વી અને નેક કુનસ્વીથી
 કરેલી યાદ તમોને પ્હોંચે! ખુલંદ માઝદયસ્વી જરથોસ્તી
 દીનનો ઝળકાત હકતેકેશ્વરમાં સ્થાપીત રહો! તમામ ધનસાનોને
 સુખ, શાંતી, અને ફરોહ હાંસેલ થાવો! તેઓનાં સર્વે કાર્યો
 સરંજમ પાર ઉતરો! તમામ અમેષારપંદો અને યઝદોનાં
 ફરોહરો અમારી નેગેહ્યાની કરો! વક્ષરે વક્ષુરાન અપો ઝરથુસ્ત્ર
 સાહેબનાં અતિ નેક ફરોહરનાં આશીષ નાનકડી પારસી કોમ
 ઉપર ઉતરો! અય અપોનાં ફરોહરો, મિનોધ જેહાંનમાંથી
 તમારી રહેમીલી નઝર કાયમને માટે અમો તરફ રાખો!
 સદા કાળ અમોને તમારા છાયામાં રાખી અમારું રક્ષણ કરો!
 હાલમાં અત્રે વ્યાપી રહેલો દુઃખો મામલો તમારી અદભૂત
 શક્તિને જેરે જલદીથી નાબુદ કરો! આ પૃથ્વી ઉપર સુલેહ
 અને શાંતી પંથરાવો! બેકારી અને બેરોજગારીએ કોમમાં
 જે ધર ક્યું છે તેનો જલદીથી નાશ કરો! તેનો કાટીલ
 ડંખ કોમને વધુવાર સહણ કરવા ન દો! કોમમાંથી કળ્યા

કંકાશનાં મૂળને તેની જડમાંથી ઉખેડી નાંખો! કોમનાં ધાર્મિક
ચક્રીન અને આસ્થામાં દિનપ્રતીદિન ઉમેરો કરો! તમામ
જરથોસ્તી શીરકા ઉપર તમારા પુલક આશીષોની બહેસ
કરો, કે જેથી કુલ અસ્તેકુસ્તીયાનો આ જેહાંનમાં હરેક વાતે
સુખી અને આપ્યાદ થાય અને જે કામ્યામ કાર્તિ તેમણા
ન્યાગાનોએ ગ્રહણ કરી છે તેમાં યાહોમ વધારો અને વધારોજ
થતો રહે અને તેમ થઈ કોમની હર જગે અને હર પળે
ઘોલબાલા અને જયજયકાર પોકારાય!

અથ જમ્યાત યથ આફિનામિ ! !

પુલક તાલેનાં તે ફરોહરો
-ની યાદ એા હુમદીનો તમો ધરો !
અષોનાં તે આશીષો તમને મલો
રાહે રાસ્તી પર સદાકાલ ઢલો !
મનશની, ગવશની, કુનશની લલી
-થી, જાવો કોમ પારસીનાં દુઃખો ટળી

ફૂડી માઝદયસ્ની જરથોશ્તી દીન
મનાઈ છે જગે સર્વોત્તમ યકીન

જેની મરજી માફક છે બહુ સરસ
તલબ તેની કરો રે હુમદીનો બસ !

કીર્તિનાં તેની ગાયનોથી સહુ
સદા યાદ કર્યે અહુરમઝદને બહુ !

અવસ્તા કલામો ખરે ન્યારા છે
આફત વેળા પાસબાની કરનારા છે.

જે કલામની છે આ જગતમાં જરૂર
લેવા સુખ રાસ્તીની મારફતે પૂર

નેકીથી થાશે રવાન બહુ શાદ
થાશે જેથી હાંસેલ માંગી મુશદ

આરાધના અહુરમઝદની શરૂ કરો
સુખન તેની કીર્તિના મુખે ધરો

મદદ તમને થાશે ફરોહરો
હમદીનો ખ્યારાં નારી ને નરો !

અષો ને લલી આ ક્વષિઓ કુલ
ગુનાહોનાં ઉખેડી નાખો રે મૂળ

કોમે આખાદી ને સુખો ફેલાય
હર જગે સુલેહ ને શાંતિબી થાય.

શુરા ને વીરા ફરોહર તમામ
ફળીભૂત કરજો કોમનાં રે કામ.

મીનોઈથી વર્ષાવજો અહિં મેહર
જેથી થાય જગમાં ખસ લીલાં લેહર.

કોમ પારસીનાં નવીન 'સાલે
 હોઆઓ ગુજરીયે નક હાલે

મીજલસે મળ્યાં છે હુમદીનો આજ
 યાદે ફરોહર કરવાને કાજ

ફરોહર તે કરશે તમને બહુ શાદ
 મીનોઘથી લઇને આ ગેતીની દાદ.

સુખ તમને દેશે મીનોઘથી જરૂર
 ઓ હુમદીનો બહાલા તે દાદાર અહુર!

થાય કોમની કીતિ વધુ આરકાર
 થાય બોલબાલા ને જય જયકાર!

નવાં સાલે “એરચ” ની હોઆ છે આય
 જે દાદારની દરગાહે ફળીભૂત થાય !!

ગાયન—મંદગીતું બળ.

ભજ હરીને હરદમ, મનવા—ભજ
કરે તન, મન, ધન, અપણુ મનવા—ભજ
હરીની ભક્તિ, દશે શક્તિ,
જોશો ના ગમ કે અલમ, મનવા—ભજ
ભક્તિ તારશે, પાર ઉતારશે
રહેશે રૂખ રવશન, મનવા—ભજ
મીનાઈમાંથી, ફરોહર અષો
આશીષ દે દમબદમ, મનવા—ભજ

